

Motion angående parboendegaranti

Många äldre makar har levt ett långt liv tillsammans, kanske ända sedan ungdomsåren, och har tänkt leva tillsammans till livets slut. Men som bekant kan inte alla äldre leva den sista tiden i det egna hemmet utan många behöver flytta till ett boende där de kan få vård och omsorg.

Det är lika upprörande varje gång det rapporteras om äldre par som av kommuner nekas att fortsätta bo tillsammans när en av dem får sämre hälsa och behöver flytta till ett äldreboende. Omställningen och sorgeprocessen är för många stor när de tvingas lämna sitt hem och blir i många fall ännu större av att de också tvingas lämna sin livskamrat. Kvar hemma bor inte sällan en förtvivlad ensam kvinna eller man som saknar sin livskamrat att dela vardagen med.

Sedan 2006 innehåller socialtjänstförordningen en paragraf som säger att makar, sambor eller registrerade partner som har beviljats särskilt boende ska beredas plats i samma boende, om de så vill. Det var en välkommen förändring, men inte tillräcklig, eftersom den inte gäller när bara ena parten har rätt till omsorg.

Att tvingas leva åtskilda efter att ha delat allt under ett liv innebär naturligtvis en stor påfrestning, inte minst genom den oro som det vållar att inte få vara nära den som är sjuk. Ibland ligger även boendet långt från makarnas ursprungliga, gemensamma hem, vilket kan försvåra möjligheten att besöka varandra. Ett fortsatt liv tillsammans kan ge många äldre en ökad trygghet och livskvalitet, men innebär även att den anhörige kan vara en resurs och underlätta personalens arbete genom sin närvaro.

Vi anser att det är hög tid att ge äldre par möjlighet att fortsätta bo med sin livskamrat, även i de fall då endast den ena maken har omfattande omsorgsbehov. Självklart kan det hända att makarna själva av olika skäl anser att det är den bästa lösningen att endast den ena i paret flyttar till ett äldreboende. Det kan bero på många år av ett alltför stort omvårdnadsansvar eller att exempelvis demens gör det svårt att leva tillsammans. Därför måste det alltid vara ett frivilligt val.

Lärdomar finns att hämta från andra kommuner i landet där kommunala regler och riktlinjer ändrats för att ge äldre par möjlighet att fortsätta bo tillsammans i äldreboende även då endast den ene maken har omsorgsbehov. Ett sådant exempel är Göteborgs stad, där partierna efter framgångsrikt politiskt arbete av folkpartiet kunnat enas om nya riktlinjer och tydliga regler kring hur avgifter och besittningsskydd för den medflyttande ska hanteras.

En möjlig invändning mot en parboendegaranti för äldre skulle kunna vara ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av ökat behov av platser i äldreomsorgen. I flera kommuner, där parboende införts, bedömde dock förvaltningen att det handlar om relativt få par och att kostnaden därför skulle bli liten (färre än tio platser i hela Göteborg). Min bedömning är därför att ändrade riktlinjer, som vore så värdefullt för det äldre par som inte vill skiljas åt, skulle innebära endast marginella kostnader för kommunen.

Genom flexibilitet och mångfald i boendeformerna för äldre kan fler äldre par leva tillsammans också den sista tiden i livet. Det är angeläget att inventera vilka lägenheter i de äldreboenden som finns i kommunen som är, eller kan göras, lämpliga för parboende. När nya äldreboenden planeras och byggs bör en del av dessa anpassas till äldre makar med olika behov.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att Kommunfullmäktige ger Socialnämnden i uppdrag:

- Att ta fram ändrade riktlinjer för äldreomsorgen som innebär en parboendegaranti, dvs att äldre par får bo tillsammans i särskilt boende även då den ena parten inte har eget omsorgsbehov.
- Att inom ramen för de äldreboenden som finns i kommunen inventera vilka lägenheter som är, eller kan göras, lämpliga för parboende.
- Att i den långsiktiga planeringen för äldreboende i kommunen beakta behovet av parboende.

Bålsta den 17 maj 2011

Håkan Welin (FP)
Kommunfullmäktigeledamot

Anders Nilfjord (FP)
Kommunfullmäktigeledamot

Berith Skiöld
Kommunfullmäktigeledamot

Tomas Alm
Kommunfullmäktigeledamot